

Wyróżnienie dla Fabryki Emalia Oscara Schindlera

2010-11-17

Nowopowstały oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa otrzymał renomowane wyróżnienie w corocznym konkursie organizowanym przez prestiżowe stowarzyszenie British Guild of Travel Writers. Pierwszy raz w historii specjalnie wyróżniony został projekt, który zajął czwarte miejsce w konkursie.

„Dostrzeżenie na arenie międzynarodowej i wyróżnienie ekspozycji w Fabryce Emalia Oscara Schindlera to kolejna dobra wiadomość dla Krakowa – miasta, które zawsze specjalną wagę przywiązuje do kwestii kultury i pamięci historycznej” – uważa Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

Fabryka Emalia Oskara Schindlera nominowana była do nagrody Best Overseas Tourism Project. W kategorii tej nominowane są najlepsze, nowo powstałe zagraniczne produkty turystyczne, mające nie tylko olbrzymi międzynarodowy potencjał turystyczny, ale również duże znaczenie i wagę dla lokalnej społeczności. W konkursie nominowane miejsca i projekty oceniane są przez 270 dziennikarzy, pisarzy, fotografików związanych z tematyką podróży i turystyki, którzy są członkami tego brytyjskiego stowarzyszenia. Warto podkreślić, że w kategorii, w której nominowana była Fabryka Emalia Oskara Schindlera, w tym roku była bardzo silna konkurencja: na liście znalazło się aż 10 projektów, podczas gdy zwykle jest ich 6-7. Oddział zgłoszony został do nagrody przez członka stowarzyszenia Johna Malathronasa, autora książek podróżniczych i przewodników.

Wyróżnienie Fabryki Emalia Oscara Schindlera i stałej ekspozycji pod tytułem „Kraków – czas okupacji 1939–1945” to niewątpliwy sukces oddziału Muzeum Historycznego. Wystawa jest opowieścią o Krakowie i losach jego polskich i żydowskich mieszkańców w czasie II wojny światowej, ale też o Niemcach – okupantach, którzy pojawili się tutaj 6 września 1939 roku i brutalnie przerwali wielowiekową historię polsko-żydowskiego Krakowa. Wielka historia II wojny światowej krzyżuje się tu z życiem codziennym, życie prywatne z tragedią, która dotknęła cały świat.

Wojenną historię Deutsche Emailwarenfabrik – DEF – i postać jej właściciela Oskara Schindlera przypomniał w 1993 roku film Stevena Spielberga *Lista Schindlera*. Do dziś jest to miejsce odwiedzane przez turystów ze wszystkich krajów świata, pragnących osobiście znaleźć się tam, gdzie Oskar Schindler uratował ponad tysiąc osób. Jego postać oraz historie ocalonych przez niego krakowskich Żydów są przedstawione na wystawie jako część skomplikowanej wojennej historii miasta. O bohaterskim czynie Oskara Schindlera przypomina jego gabinet, szczęśliwie zachowany w budynku administracyjnym fabryki, w którym znajduje się symboliczna „arka ocalonych”, stworzona z tysięcy garnków przypominających te produkowane przez jego pracowników w czasie wojny.

Zespół scenariuszowy złożony z krakowskich specjalistów (Katarzyna Zimmerer, Grzegorz Jeżowski, Edyta Gawron, Barbara Zbroja), kierowany przez kuratorkę wystawy Monikę Bednarek, przygotował narrację złożoną z dokumentalnych zdjęć, relacji świadków historii, filmów dokumentalnych i prezentacji multimedialnych, które razem tworzą chronologicznie ułożoną wizję dziejów miasta. Wystawa ukazuje tragedię wojny w wymiarze indywidualnym i zbiorowym, ale też codzienność okupowanego Krakowa, utrwaloną w zwykłych przedmiotach, fotografiach, gazetach, dokumentach osobistych i urzędowych.

Wystawa została zrealizowana przy użyciu środków wykraczających poza ramy tradycyjnej ekspozycji muzealnej. Autorzy aranżacji plastycznej: scenograf Michał Urban i reżyser Łukasz Czuj nadali ekspozycji charakter opowieści teatralno-filmowej. Scenograficzne rekonstrukcje autentycznych przestrzeni miejskich są zderzone z instalacjami rzeźbiarskimi, metaforycznie ujmującymi historię wojennego Krakowa. Widz wędruje przez miasto: idąc wybrukowanymi ulicami wchodzi do fotografa, autentycznego fotoplastykonu działającego niegdyś przy ulicy Szczepańskiej, wsiada do tramwaju, przez okna którego ogląda film z życia miasta, przechodzi przez ciasny labirynt getta ze znajdującym się w nim mieszkaniem żydowskim, by potem wraz z jego mieszkańcami znaleźć się w obozie w Płaszowie. U fryzjera podgląda zamach na Koppego, a za chwilę, przez okno mrocznej piwnicy, obserwuje uliczną łapankę. W końcu, w ufortyfikowanym mieście, oczekuje na wkroczenie Armii Czerwonej.

Pięć kluczowych momentów dla historii miasta zostało oznaczonych przez „maszyny pamięci” – stemplownice, w których każdy zwiedzający może odbić pieczęć związaną z danym wydarzeniem, zabierając ze sobą „dokument czasu”. Puentą wystawy jest instalacja rzeźbiarska – „Sala wyborów” – symbol etycznych dylematów i postaw w czasie wojny.

W 45 przestrzeniach wystawienniczych przeszłość Krakowa została wykreowana w taki sposób, by każdy ze zwiedzających mógł bezpośrednio dotknąć historii, poczuć emocje mieszkańców miasta okresu wojny. Rozbudowane multimedia (30 interaktywnych stanowisk z monitorami dotykowymi, 70 ścieżek dźwiękowych, 15 wideoprojektorów), tworzą nowoczesną i atrakcyjną dla widza formę przekazu muzealnego. (PW).